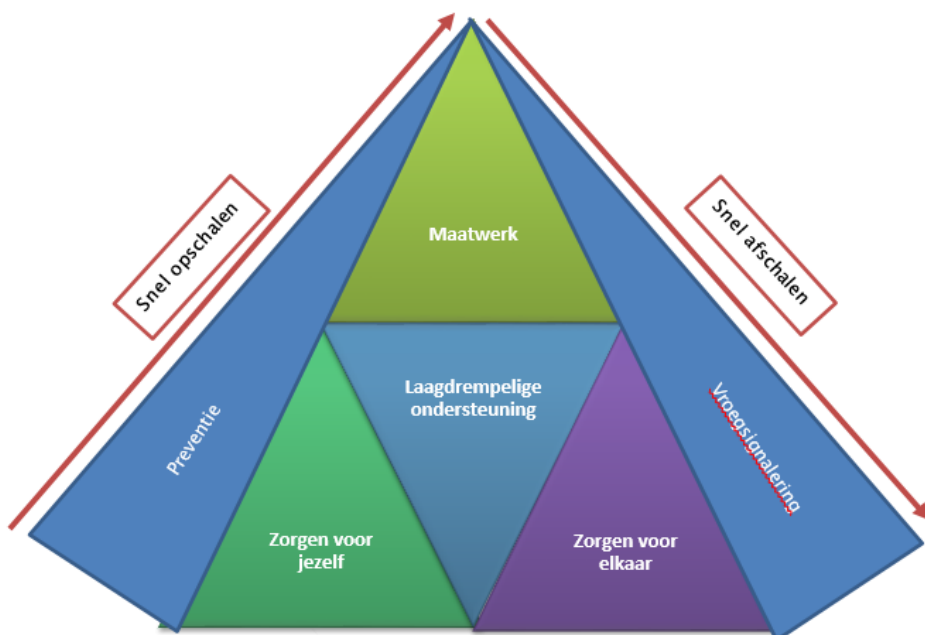

2022 - 2028

Beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning

Gemeente Landgraaf

Inhoud

Inleiding	1
Wettelijke taak	2
Van transitie naar transformatie.....	2
Beleidsplannen voor bijzondere doelgroepen	4
Terugblik en uitdagingen	5
Evaluatie	5
Uitdagingen	5
Uitgangspunten Wmo-beleid Landgraaf	10
De leefwereld van de inwoner staat centraal.....	10
Kwaliteit van dienstverlening.....	10
Data benutten in beleidsvorming en uitvoering	10
Een gezond financieel evenwicht behouden	11
Ontwikkelen van fraudepreventie en handhaving	11
Partnerschap ontwikkelen	12
Integraal werken	12
Beleidsdoel en beleidskader	13
Doelstelling van het Wmo-beleid	13
Beleidskader: De Wmo-piramide	13
Beleidsvoornemens en speerpunten.....	15
1. Zorgen voor jezelf en zorgen voor elkaar.....	15
2. Laagdrempelige ondersteuning.....	18
3. Maatwerk.....	19
4. Preventie- en vroegsignalering	24
Monitoring van het beleidsplan	24

Inleiding

Sinds 2015 bestaat het zorgstelsel in Nederland uit vier stelselwetten: de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet langdurige zorg (Wlz), de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Vanuit de Wmo hebben gemeenten de opdracht gekregen om zorgtaken uit te voeren die voorheen onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) vielen. Ook na 2015 zijn en worden er nog taken toegevoegd aan de Wmo. De Wmo kent een aantal verplichtingen voor gemeenten, één daarvan is het periodiek vaststellen van een beleidsplan.

Wettelijke taak

Gemeenten zijn vanuit de Wmo verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische, psychische of psychosociale problemen. De wet stelt dat mensen ondersteuning kunnen ontvangen als:

- Zij zich niet meer zelfstandig kunnen redden in en om het huis;
- Zij niet meer zelfstandig mee kunnen doen aan maatschappelijke activiteiten;
- Wonen in een veilige of beschermde omgeving nodig is.

De Wmo heeft als doel het bevorderen van de zelfredzaamheid, participatie en eigen verantwoordelijkheid. Het uitgangspunt is dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen en mee blijven doen aan de samenleving. De wet gaat uit van het idee dat inwoners in eerste instantie voor zichzelf en voor hun naasten moeten zorgen en wanneer dit niet mogelijk is de gemeente hen daarin ondersteunt.

Ondersteuning is er in de vorm van gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen. Gebruikelijke voorzieningen zijn voorzieningen, producten en diensten die voor iedereen gebruikelijk (normaal) zijn om zelf (in) te kopen, mits de burger over voldoende eigen financiële middelen beschikt. Algemene voorzieningen zijn vrij toegankelijke diensten, activiteiten of zaken. Wanneer gebruikelijke en algemene voorzieningen niet toereikend zijn om voldoende ondersteuning te bieden, kan een maatwerkvoorziening een oplossing zijn. Maatwerkvoorzieningen zijn precies afgestemd op iemands persoonlijke situatie. Voor een maatwerkvoorziening is een indicatie nodig van de gemeente. De maatwerkvoorziening kan bestaan uit dienstverlening zoals begeleiding en huishoudelijke ondersteuning of materiële voorzieningen zoals vervoer, woningaanpassingen en hulpmiddelen.

Van transitie naar transformatie

Sinds de ingang van de Wmo in 2015 zijn er heel wat ontwikkelingen geweest. Het vorige Wmo beleidsplan dateert uit 2015, maar is tussentijds bijgesteld middels de transformatieparagraaf in 2019. Verder hebben er diverse onderzoeken plaatsgevonden (De Quicksan Sociaal Domein en het 'Less is more' rapport). Al deze ontwikkelingen zijn meegenomen in het voorliggende beleidsplan.

De afgelopen jaren is voornamelijk veel energie gestoken in het organiseren van de transitie van zorgtaken naar de gemeente. De nadruk lag daarbij op het continueren van ondersteuning

en zorg, het inrichten van de uitvoering, het inkopen van zorg en het leren kennen van de nieuwe doelgroepen. Nu deze overgang van bevoegdheden en de daarmee samenhangende budgetten naar de gemeente is gerealiseerd, kijken we verder vooruit en richten we ons de komende beleidsperiode nadrukkelijker op de transformatie. Bij de transformatie gaat het om het ontwikkelen van een andere manier van werken en kostenbeheersing. Het betreft de inhoudelijke en organisatorische vernieuwing van de zorg.

Het realiseren van deze transformatie is een grote uitdaging. Door maatschappelijke veranderingen ontstaan nieuwe sociale problematieken en doelgroepen. Daarbij komt dat de financiële middelen telkens ontoereikend zijn. Het is daarom noodzakelijk om meer en slimmer samen te werken, nieuwe kansen en mogelijkheden te creëren en tijdig knelpunten te signaleren. Met dit beleidsplan werken we aan een krachtige Landgraafse gemeenschap waarin betrokkenheid en partnerschap van burgers, maatschappelijke organisaties, professionele organisaties centraal staat.

Om de noodzakelijke omslag goed te kunnen maken is een langere periode nodig van beleid en vooral van dóen. We kiezen er daarom voor de periode waarop dit beleidskader betrekking heeft te laten lopen van 2022 tot en met 2028. Uiteraard met de mogelijkheid om tussentijds bij te stellen waar nodig en/of wenselijk. Vanwege de dynamiek binnen het sociaal domein en de wens om het samen met inwoners en stakeholders te concretiseren in de uitvoering is dit beleidsplan op een strategisch niveau geschreven. De uitwerking krijgt een concreter karakter binnen de verschillende deelgebieden, lokale regelgeving en inkoop van de Wmo (Huishoudelijke hulp, Begeleiding, Beschermd Wonen, Vervoer etc.). Dit biedt voldoende mogelijkheden voor flexibiliteit per deelgebied en het betrekken van diverse stakeholders. Daarnaast volgt er een transformatieplan 2023–2024 om de noodzakelijke optimalisering van de uitvoeringsprocessen en kostenbeheersing in de uitvoering te versnellen.

Het beleidsplan richt zich op iedere inwoner van Landgraaf, maar de aandacht gaat in het bijzonder uit naar het beschermen van de meest kwetsbare inwoners. Dit met als doel om hen (weer) mee te laten doen aan de samenleving. De insteek is een optimale aansluiting te vinden bij de dagelijkse praktijk en de leefwereld van de inwoners van Landgraaf. Daarbij werken we aan een balans tussen ontwikkelen en doen, zetten we in op de beheersbaarheid van kosten, maar behouden tegelijkertijd aandacht voor kwaliteit. Ook werken we aan het inzicht verkrijgen in effecten, het sturen op doelen en investeren we in relaties en netwerken. Waar nodig en mogelijk werken we samen in (sub)regionaalverband of kiezen we bewust voor de lokale autonomie.

Beleidsplannen voor bijzondere doelgroepen

De taken en activiteiten binnen de Wmo zijn de afgelopen jaren verbreed met een toenemende aandacht voor de Geestelijke Gezondheidszorg, Geweld in afhankelijkheidsrelaties en de transitie van de maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Voor deze doelgroepen zijn door de gemeenteraad afzonderlijke beleidsplannen vastgesteld:

- Bouwstenennotitie aanpak personen met verward gedrag;
- Regiovisie Opvang en Beschermd Wonen Parkstad;
- Regiovisie Geweld hoort nergens thuis.

In de uitvoering daarvan zullen we deze zoveel mogelijk integraal benaderen. Dit betekent dat de uitvoering van deze plannen met dit Wmo beleidsplan in samenhang zal plaatsvinden.

Terugblik en uitdagingen

Evaluatie

In 2019 heeft een evaluatie plaatsgevonden naar de uitvoering van de Wmo in de gemeente Landgraaf middels de 'Quickscan validiteit beleid sociaal domein' vanuit Wmo-perspectief. Daarnaast is in 2020-2023 het rapport "Less is more" opgeleverd en heeft er een focusbijeenkomst met alle betrokken medewerkers plaatsgevonden. Hieruit zijn een aantal aandachtspunten voortgekomen die zijn verwerkt in het voorliggende Wmo-beleidsplan.

In algemene zin is geconcludeerd dat de gedecentraliseerde taken nog steeds volop in beweging zijn. De afgelopen jaren stonden vooral in het teken van de transitie en er is op experimentele basis vanaf 2017 een start gemaakt met de transformatie.

Daarnaast is geconcludeerd dat er inmiddels ervaringen zijn opgedaan om vraag en aanbod van de Wmo-voorzieningen te herzien en anders vorm te geven. Daarbij is ook de conclusie getrokken dat de draagkracht van het maatschappelijk middenveld (leeftijdsgroep 20-65 jaar) kleiner en smaller wordt. In de toekomst bestaat nog slechts 50% van de Landgraafse bevolking uit deze middengroep. Daartegenover groeit het aantal ouderen tot een derde van de bevolking. Als belangrijke aanbeveling is meegegeven dat de gemeente moet blijven investeren in het faciliteren van activiteiten uit het maatschappelijk middenveld en het welzijnswerk, waarbij het in de samenleving aanwezige menselijk en sociale kapitaal zoveel mogelijk wordt benut.

Tot slot blijkt uit de Quickscan dat de beoogde integrale aanpak tussen de drie Wetten (Jeugd, Participatie en Wmo) geen realiteit geworden is. De beoogde beleidsvrijheid voor gemeenten is ingeperkt door aanvullende regelgeving waardoor de mogelijkheden om integraal te werken onder druk zijn komen te staan. Desalniettemin moet op uitvoeringsniveau wel werk worden gemaakt van de integrale aanpak als het gaat om professionele samenwerking, Multi problematiek en om inwoners zo min mogelijk hinder hiervan te laten ondervinden.

Uitdagingen

Uit de Quickscan en Less is More komen ook een aantal specifieke uitdagingen naar voren, die hieronder beknopt worden beschreven en die meegenomen zijn in de beleidsontwikkeling:

Toename van hulpvragen

Er is een toename van het aantal hulpvragen, waarbij (aanvullende) ondersteuning vanuit de Wmo noodzakelijk is. In veruit de meeste casussen wordt een combinatie van eigen kracht met een maatwerkvoorziening ingezet. Inwoners stellen hun hulpvraag vaak (te) lang uit, waardoor een oplossing vanuit eigen kracht en algemene voorzieningen niet meer afdoende zijn.

Deze toename van hulpvragen wordt ook door demografische ontwikkelingen veroorzaakt. De doelgroep van ouderen die een Wmo-voorziening nodig hebben is groot en geeft een nadrukkelijk effect op de zorgvraag doordat zij in aantal, in leeftijd en problematiek (bijv. dementie, eenzaamheid, huishoudelijke taken) toenemen.

Psychische klachten nemen toe

Het aantal inwoners met psychische klachten dat een beroep moet doen op Wmo-voorzieningen is toegenomen. Dit is een direct gevolg van de vermaatschappelijking en extramuralisering van de langdurige zorg. Dit maakt het van belang om de toegang en het begeleidingsaanbod hier voldoende op toe te rusten.

Ontwikkelingen wonen en zorg

Inwoners met psychische en psychiatrische klachten vormen een substantieel deel van de Wmo-populatie, met hun eigen specifieke behoeften. Steeds meer inwoners met beperkingen die voorheen in een instelling woonden, worden zelfstandig in wijken gehuisvest. Zo nodig worden zij ondersteund met hulp en zorg. Dat geldt ook voor ouderen, die op steeds hogere leeftijd met steeds meer gezondheidsklachten thuis blijven wonen, en voor inwoners die uit het 'Beschermd Wonen' doorstromen naar de wijk. We dienen oog te hebben voor het effect dat deze verandering op buurten en wijken heeft. Deze ontwikkelingen leiden niet alleen tot een kwantitatieve vraag (de hoeveelheid woningen voor doelgroepen), maar ook tot een kwaliteitsvraag ten aanzien van wat deze burgers nodig hebben om zelfstandig te kunnen leven.

Onvoldoende outreachend werken

Het snel ingrijpen bij ernstige, complexe en problematische situaties (o.a. zorgmijders) vanuit de Wmo is nog onvoldoende het geval. Vanuit de Wmo mogen consulenten pas in actie komen wanneer iemand zelf de stap zet om een hulpvraag te stellen. Daarnaast is deze doelgroep moeilijk in beeld te krijgen. Wijzigingen van wetgeving bieden vooralsnog onvoldoende handvatten om te kunnen handelen.

Toegangstaken

Door een groeiende reeks van aanvullende wetgeving is er sprake van een toenemende administratieve last en neemt deze bij de toegang veel capaciteit in beslag. Verder hebben we gezien dat de vooraf beoogde meerwaarde van het huisvesten van de toegang in de wijken uitblijft omdat het merendeel van de taken alsnog centraal wordt uitgevoerd. Daarbij belemmert de opsplitsing van teams in de wijken ook het benutten van elkaars expertise. In het toegangsproces speelt de wijk dan ook een beperkte rol. Het wijkgebonden werken is met name van belang in de daadwerkelijke hulpverlening en in het doorverwijzen naar algemene en voorliggende voorzieningen.

Blijven communiceren

Bij de invoering van de Wmo in 2015 is veel geïnvesteerd in de communicatie naar de inwoners. Om de transformatiegedachte over te brengen is het belangrijk om in te blijven zetten op verwachtingenmanagement en communicatie. Datzelfde geldt voor het laagdrempelig houden van gemeentelijke informatie en het bereiken van zorgmijders.

Wetgeving en financiering

Doordat de eisen voor een Wlz-indicatie hoog zijn, komen mensen met zware problematiek eerder bij de Wmo terecht. Dit zorgt voor hogere uitgaven bij gemeenten. In 2021 is de Wlz

opengesteld voor inwoners die hun leven lang intensieve geestelijke gezondheidszorg nodig hebben en naar verwachting wordt in 2024 Beschermd wonen gedecentraliseerd naar alle gemeenten. Dit brengt een herverdeling van taken, verantwoordelijkheden en het budget met zich mee voor gemeenten.

Ontwikkelingen als gevolg van Covid-19

Inwoners zijn extra kwetsbaar geworden als gevolg van Covid-19. Aan de andere kant zien we gelukkig ook veel initiatieven ontstaan, of het nu gaat om activiteiten, (algemene) voorzieningen of woon-zorgcomplexen. De Covid-19 pandemie laat zien dat de Landgraafse samenleving in staat is om zich in een zeer moeilijke periode staande te houden, te ontplooiën en om te kijken naar elkaar. Deze ontwikkelingen willen we koesteren en versterken naar de toekomst toe. Daarnaast verwachten we veel van technologische ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen maken het mogelijk om het langer thuiswonen prettiger en veiliger te maken en biedt tegelijkertijd een oplossing voor de inzet van ondersteuning op gepaste momenten.

Landelijke kaders

Naast de wetgeving in de Wmo heeft de Rijksoverheid op een aantal onderwerpen landelijke kaders uitgewerkt of is voornemens deze nog uit te gaan werken. Deze kaders worden hieronder kort toegelicht, omdat ze een rol spelen bij de invulling van het gemeentelijke Wmo-beleid.

Eenzaamheid

In 2018 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) het actieprogramma 'Één tegen eenzaamheid' gelanceerd om de trend van eenzaamheid (onder ouderen) te doorbreken. Landgraaf is coalitiepartner van het actieprogramma en werkt met een eigen uitvoeringsplan aan de aanpak 'Één tegen eenzaamheid'. Wij pakken daarbij de eenzaamheid onder volwassenen, ouderen en jongeren integraal aan.

Ondersteunen van mantelzorgers

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft onderzocht dat in 2040 het aantal potentiële mantelzorgers per mantelzorgcliënt naar verwachting gehalveerd is. De Minister van VWS heeft daarom aangekondigd te gaan kijken hoe respijtzorg (het ondersteunen van mantelzorgers) beter onder de aandacht van mantelzorgers kan worden gebracht.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

De Tweede Kamer en de Minister van VWS hebben hun zorgen uitgesproken over de onafhankelijke cliëntondersteuning. Daarbij is een breed onderzoek aangekondigd naar de inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning, worden pilots ingezet en komt er een publiekscampagne. De gemeente Landgraaf is één van de pilotgemeenten en neemt deel aan het Koplopertraject Cliëntondersteuning. Dit Koplopertraject moet bijdragen aan een betere bekendheid en uitvoering van onafhankelijke cliëntondersteuning. Gemeente Landgraaf zal zich richten op het aanbod, de vindbaarheid en de kwaliteit van cliëntondersteuning.

Zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen

Het kabinet wil de ontwikkeling van nieuwe vormen van wonen en zorg voor ouderen bevorderen. In de praktijk komen nieuwe initiatieven van bewonersinitiatieven en sociale ondernemers vaak moeilijk van de grond, omdat de financiering lastig is rond te krijgen.

Wonen–zorg– en welzijnsvisie

Gemeenten worden verplicht om per 2024 een wonen–zorg en welzijnsvisie op te stellen. Daarin moet er aandacht worden besteed aan de huisvesting van aandachtsgroepen en de integrale ondersteuning die geboden wordt. Daarnaast dienen gemeenten als onderdeel hiervan een verordening vast te stellen waarin de huisvesting wordt geregeld voor de opvang van dak– en thuislozen, uitstroom uit intramurale voorzieningen en het met voorrang huisvesten van inwoners met een sociaal– of medische urgentie.

Inkomensafhankelijke bijdrage hulp bij het huishouden in 2025

Sinds 1 januari 2020 heeft het Kabinet het Wmo abonnementstarief ingevoerd. Dit betekent dat de eigen bijdrage die inwoners zelf moeten betalen voor een Wmo–voorziening een vast bedrag per maand is, ongeacht inkomen. Dit heeft tot gevolg gehad dat de financiën bij gemeenten voor de uitvoering van de Wmo verder onder druk zijn komen te staan en meer inwoners gebruik zijn gaan maken van Wmo–voorzieningen. Gemeenten hebben zich via de VNG ingespannen om het abonnementstarief te schrappen en opnieuw een inkomensafhankelijke bijdrage in te voeren.

Inmiddels is duidelijk dat vanaf 2025 gemeenten weer een inkomensafhankelijke bijdrage voor hulp bij het huishouden mogen vragen. Voor andere Wmo–voorzieningen is dit niet het geval. We bereiden ons voor op de invoering van deze nieuwe systematiek en vertalen deze ook financieel in onze begroting. De inkomensafhankelijke bijdrage zorgt per saldo niet voor hogere baten voor gemeenten omdat we ook gekort worden in het gemeentefonds met het bedrag dat de eigen bijdrage oplevert en de door het Rijk verwachte dalende vraag naar hulp bij het huishouden als gevolg van deze maatregel.

Samenwerking zorgverzekeraars

Gemeenten en zorgverzekeraars hebben beiden hun eigen verantwoordelijkheden op het gebied van zorg. In de praktijk is er veel samenhang tussen deze verantwoordelijkheden en krijgen cliënten vaak tegelijkertijd met beiden te maken. Gezamenlijk zijn we dan ook verantwoordelijk voor het langer thuis wonen van cliënten en voor de transformatie in de zorg. Daarnaast zijn er nog de regionale zorgkantoren die regelen dat mensen de juiste Wlz–zorg krijgen. In de Wmo is een samenwerkingsverplichting opgenomen. De VNG heeft in 2019 met Zorgverzekeraars Nederland en het ministerie van VWS afspraken gemaakt over landelijk dekkende en structurele samenwerking in de regio. Dit betekent dat er minimaal op de thema's ouderen, GGZ, en preventie afspraken moeten worden gemaakt over samenwerking. In de praktijk wordt aan deze samenwerking nog onvoldoende invulling gegeven.

GGZ–problematiek

Gemeenten hebben een grote rol in de beweging om mensen met een psychische stoornis zo veel mogelijk mee te laten doen in de samenleving en stigmatisering tegen te gaan. Er moet

een integrale aanpak komen voor GGZ-cliënten die buiten een instelling wonen, het beter in beeld brengen van de groep mensen met een (licht) verstandelijke beperking, daklozen en zwerfjongen en zorg ervoor dragen dat de verschillende vormen van zorg en ondersteuning beter op elkaar aansluiten. Daarnaast moet er een beter vangnet voor mensen met verward gedrag komen. De gemeente Landgraaf pakt deze problematiek samen met de Parkstadgemeenten op en geeft uitvoering aan de eerder door de gemeenteraad vastgestelde plannen op deze onderwerpen en de impulsen die het ministerie van VWS verstrekt.

De Wet straffen en beschermen

In 2021 is de Wet straffen en beschermen (Wet SenB) in werking getreden. Enkele onderdelen van de Wet SenB zijn voor gemeenten van direct belang. In het kader van succesvolle re-integratie is er met deze wet voor gemeenten een grotere rol weggelegd in de (totstandkoming) van nazorg voor gedetineerden. Gemeenten moeten al tijdens detentie de reguliere dienstverlening beschikbaar maken voor gedetineerden én vroegtijdig zorgen voor een soepele uitstroom uit detentie. Gemeenten krijgen daarvoor toegang tot de Penitentiaire Inrichting om de dienstverlening te starten en/of te continueren. Het gaat dan bijvoorbeeld om het zorgen voor identificatie, huisvesting, inkomen, dag invulling en schuldhelpverlening. Daarnaast is sinds 2021 de Ketenveldnorm van kracht, waarmee we samen met de andere organisaties in de keten, levensloopbestendige zorg moeten bieden aan personen met een hoog zorg/veiligheidsrisico. Deze ontwikkelingen vragen om een nauwere en intensieve samenwerking tussen Wmo (zorg) en veiligheid. De procesregie hebben we regionaal belegd bij het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad.

Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein

De wetten in het sociaal domein geven gemeenten de opdracht breed en integraal te werk te gaan. Wat ontbreekt, is de juridische grondslag om de noodzakelijke persoonsgegevens domein overstijgend te delen, te verzamelen en te verwerken. De aanpak van meervoudige problematiek slaagt alleen wanneer betrokken partijen onderling gegevens kunnen uitwisselen. Volgens de Autoriteit Persoonsgegevens ontbreekt hiervoor op dit moment een deugdelijke wettelijke grondslag. Dit leidt tot handelingsverlegenheid ten aanzien van gegevensdeling en -verwerking waardoor de inwoners met meervoudige problematiek niet adequaat geholpen kunnen worden. Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel omwille van de duidelijkheid voorgesteld om het begrip oggz weer op te nemen in de Wmo 2015 en verankert het wetsvoorstel de taak en grondslagen voor gegevensverwerking voor gemeenten om zorg te dragen voor een meldpunt voor inwoners en professionals die zich zorgen maken over iemand in hun omgeving (Meldpunten niet acuut). De Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) treedt naar verwachting 1 januari 2024 in werking. Dit is mede afhankelijk van het verloop van de behandeling in de Tweede en Eerste Kamer.

Wetsvoorstel Versterking participatie op decentraal niveau

De huidige inspraakverordeningen regelen uitsluitend de betrokkenheid van inwoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding van beleid. In de praktijk werken gemeenten al met allerlei participatievormen, ook bij de uitvoering van beleid, waaronder het uitdaagrecht. Het doel van deze wijziging is dat elke gemeenteraad in de participatieverordening kaders stelt voor participatie, zodat voor zowel de inwoners als voor gemeenten duidelijk is op welke manier zij in welke fase van het beleidsproces betrokken worden. Bij het opstellen van de

participatieverordening heeft de gemeenteraad de ruimte om rekening te houden met de lokale behoefte en omstandigheden. Ook wordt in de wet verankerd dat in de participatieverordening regels kunnen worden gesteld over het uitdaagrecht (voorheen: Right to Challenge) als specifieke vorm van participatie. Met het uitdaagrecht kunnen inwoners hun gemeente verzoeken om de uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen, al dan niet met bijhorend budget, omdat zij denken deze taak beter of goedkoper te kunnen uitvoeren. Bijvoorbeeld als het gaat om maatschappelijke voorzieningen.

Uitgangspunten Wmo-beleid Landgraaf

Op basis van de evaluatie en de benoemde uitdagingen stellen we een aantal uitgangspunten die richting geven aan het beleidsplan voor de komende periode. Deze uitgangspunten geven richtlijnen voor de verdere uitwerking van het beleid én de inrichting van de uitvoering.

De leefwereld van de inwoner staat centraal

Het beleid en alle uitvoeringsactiviteiten zetten de leefwereld van de inwoner centraal en vragen daarom om een domeinoverstijgende benadering. Er is een goede afstemming en samenwerking tussen domeinen nodig om aan te sluiten bij de leefwereld van de inwoner. Dit betekent op zowel beleidsniveau als uitvoeringsniveau:

- Positieve gezondheid als basis om het gesprek met inwoners te voeren;
- Interne afstemming van de dienstverlening tussen meerdere beleidsvelden, waaronder in elk geval de verbinding tussen het sociaal domein en veiligheid;
- Externe afstemming met het zorgdomein, het medische domein, het participatiedomein, het huisvestingsdomein en het veiligheidsdomein;
- Bij het bepalen van oplossingen mogen financiële, organisatorische, wettelijke en inhoudelijke schotten tussen wetten en domeinen geen belemmering vormen.

Kwaliteit van dienstverlening

De dienstverlening voor inwoners moet aansluiten op hun behoeften en mogelijkheden. Onder kwaliteit verstaan we dat zorg en ondersteuning vraag- en cliëntgericht, veilig, doelmatig en effectief is. Onze doelstelling is niet om bestaande beperkingen volledig op te heffen, maar de inwoner met zijn beperkingen te ondersteunen zodat deze zelfredzaam kan leven en mee kan doen in de samenleving. Als gemeente is het van belang te werken aan kwaliteit binnen de eigen organisatie en tevens toe te zien op de kwaliteit van dienstverlening bij partners en zorgaanbieders.

Data benutten in beleidsvorming en uitvoering

De komende jaren willen we meer inzetten op een probleemgestuurde aanpak. Aan de hand van beschikbare data en buurtprofielen zetten we de middelen in die in een specifiek gebied noodzakelijk zijn om problemen aan te pakken. Niet iedere buurt vraagt om dezelfde voorzieningen, infrastructuur of oplossingen. Deze aanpak passen we toe in samenhang met andere beleidsdomeinen. Het gaat dan om beleidskeuzes op het gebied van demografie, inrichting van de omgeving, wonen, infrastructuur, zorggebruik, veiligheid, gezondheid en

ondersteuning van inwoners. Door gebruik te maken van data is er meer gerichte en passende ondersteuning mogelijk in een gebied. Daarnaast maken we meer gebruik van cliëntervaringsonderzoeken door in te zetten op een continu-meting. De gegevens worden gebruikt om betere dienstverlening te bieden en gericht binnen gebieden te werken. Daarnaast zetten we meer dan voorheen in op nazorg. We gaan periodiek in gesprek met cliënten en zorgverleners en gebruiken de gegevens voor bijsturing (op- en afschalen) waar dat nodig is.

Een gezond financieel evenwicht behouden

Om de Landgraafse samenleving vitaal te houden en de ondersteuning voor kwetsbare doelgroepen kwantitatief én kwalitatief te kunnen waarborgen op langere termijn, is het van groot belang dat we ook voor de uitvoering van de Wmo over een gezond financieel evenwicht beschikken en dat inzet plaatsvindt tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Doorrekeningen laten zien dat alle gemeenten in Nederland bij hun beleidskeuzes in meer of mindere mate rekening moeten houden met de beheersbaarheid van de kosten in het sociaal domein. De beleids- en uitvoeringskeuzes moeten meer dan voorheen gericht zijn op de (beperkte) beschikbare financiële middelen. Doordat de gemeente is gebonden aan een veelheid van deels ook wettelijke opgaven en het beschikbare budget daarvoor (te) beperkt is, is het vinden van een goede prijs-kwaliteit verhouding voor de Wmo van belang. Dit betekent ook dat we nog actiever de samenwerking met andere verantwoordelijke instanties in het Nederlands Zorgstelsel (Zorgverzekeraars en Zorgkantoren) moeten opzoeken en prioriteiten moeten stellen voor de in te zetten hulpverlening en ondersteuning.

De gemeenteraad stelt jaarlijks het budget voor de Wmo ter beschikking, binnen de door de raad vastgestelde meerjarenbegroting. Uitvoering van het Wmo-beleid vindt plaats binnen het beschikbare budget. Op basis van circulaire en actuele ontwikkelingen (bijvoorbeeld aanzuigende werking op inkomende meldingen en aanvragen, wetswijzigingen, nadere regels) treden er fluctuaties op in de financiële situatie. De gemeenteraad wordt periodiek geïnformeerd over de financiële situatie via de planning en controlcyclus. Daarmee wordt recht gedaan aan de inhoudelijke en financiële dynamiek binnen de Wmo. Werken binnen het beschikbaar gesteld budget betekent ook keuzes maken, om ervoor te zorgen dat de meest kwetsbare inwoners de noodzakelijke ondersteuning krijgen.

Ontwikkelen van fraudepreventie en handhaving

Voor de bekostiging van maatwerkvoorzieningen kennen we twee verschillende financieringsvormen: Zorg in natura (ZIN) en het Persoonsgebonden budget (PGB). Bij ZIN ontvangt de inwoner zorg van een door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieder. Daarnaast heeft de inwoner de keuze om een PGB aan te vragen. Met een PGB kan voor een andere zorgverlener worden gekozen dan de door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieders.

Een PGB is echter niet in elke situatie en voor elke persoon geschikt. Het PGB biedt de inwoner een extra mogelijkheid, maar kan ook tot problemen leiden indien dit niet op de juiste manier wordt ingezet. In de afgelopen jaren is meermaals naar voren gekomen dat kwetsbare burgers

het slachtoffer kunnen worden van malafide organisaties die voornemens zijn te frauderen met het PGB. We zetten daarom de komende periode nadrukkelijk in op fraudepreventie en handhaving, waarbij inwoners en aanbieders helder worden geïnformeerd over hun rechten en plichten en opzettelijk misbruik wordt aangepakt. De PGB-vaardigheid wordt vooraf getoetst en de kwaliteitseisen worden meer in evenwicht gebracht met de eisen die we stellen aan gecontracteerde aanbieders. De toetsing is uniform en kan dus ook worden gebruikt door een volgende PGB-verstrekker vanuit een ander domein. Daarnaast stellen we een (intern) toezichtskader op voor fraudealertheid, preventie en handhaving. Ten slotte zoeken we op dit thema ook de samenwerking in de regio op omdat organisaties vaak regionaal actief zijn en er eenduidig kan worden opgetreden.

Partnerschap ontwikkelen

We zijn erop gericht inwoners zelfredzaam te laten functioneren en daarbij een duurzaam vangnet van ondersteuning te waarborgen voor kwetsbare inwoners. We werken samen met een beperkt aantal partners, voor een langere termijn en met duidelijke afspraken om te komen tot de eerder benoemde transformatie. Om tot een optimale samenwerking op het vlak van aanbod, kwaliteit en financiële beheersbaarheid te komen is vertrouwen een belangrijke basis. Partnerschap is niet alleen belangrijk tussen gemeente en samenwerkingspartners, maar ook tussen deze partners onderling. Samenwerken betekent dat partners weten wat ze aan elkaar hebben, elkaar weten te vinden waar nodig en de gezamenlijke doelen weten te behalen. Daarvoor is het van belang om resultaten te monitoren, om continu de best passende keuzes te maken en tijdig bij te sturen wanneer de situatie dit vraagt.

Integraal werken

Een belangrijk doel van de decentralisaties in 2015 is om gemeenten in staat te stellen integraal en samenhangend te werken binnen het sociaal domein. Dit beperkt zich niet alleen tot de gedecentraliseerde taken, maar heeft samenhang met andere beleidsterreinen zoals ruimtelijke ordening, schuldhulpverlening, veiligheid, gezondheid, sport- en cultuur en onderwijs. De ontwikkelingen op deze beleidsterreinen worden dan ook actief gevolgd. Dat geldt ook voor de Omgevingswet die naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treedt. Afstemming is van belang en heeft reeds succes opgeleverd. Deze afstemming zetten we voort en gaan we verder verstevigen door structurele inbedding in de processen.

Samenhang Wmo en Participatiewet

Inwoners die onder de Participatiewet vallen hebben vaak ook nog andere vormen van ondersteuning nodig die onder de Wmo vallen. Het verbeteren van deze verbinding ligt voor de hand. Hier willen we aan werken door niet alleen naar één aspect van het leven van de inwoner te kijken, maar de ondersteuningsvraag breed te benaderen wanneer dit aan de orde is. Succes hebben we al geboekt bij de algemene voorziening Slot Schaesberg, die dient als opmaat naar (regulier) werk. Maar er valt nog winst te behalen door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk bij algemene voorzieningen met betrekking tot de Wmo te stimuleren als tegenprestatie voor de Participatiewet.

Samenhang Wmo en Jeugdwet

Ondersteuning vanuit beide wetten komt voor omdat kinderen onderdeel uitmaken van het gezin waarin zij opgroeien. Een integrale benadering van het gezin, regie en goede afstemming van de inzet van hulp- en ondersteuning zijn essentieel. Daarnaast verandert het wettelijk kader wanneer ze de leeftijd van 18 jaar bereiken en in principe niet meer onder de Jeugdwet, maar onder de Wmo vallen. Deze jongvolwassenen hebben vaak problemen op meerdere leefgebieden, zijn kwetsbaar en moeten plots zelf het heft in handen nemen. We blijven daarom inzetten op een nauwe samenwerking tussen Jeugd en Wmo ondersteuning door samenwerking tussen wijkteammedewerkers, het benutten van elkaars expertise en capaciteit, een warme overdracht tussen aanbieders en het tijdig voorbereiden van de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo. Zeker nu de groep jongeren die een beroep op de Wmo doet naar verwachting toeneemt als gevolg van het beroep dat eerder op Jeugdhulp is gedaan.

Beleidsdoel en beleidskader

Doelstelling van het Wmo-beleid

In Landgraaf moet iedereen zo volledig en volwaardig mogelijk mee kunnen doen in de samenleving, met eigen regie over zijn of haar leven. De gemeente Landgraaf werkt samen met maatschappelijke partners aan het waarborgen van een stevige sociale basis die ervoor zorgt dat inwoners voor zichzelf en voor elkaar kunnen zorgen. Om dit te bereiken, en ook een antwoord te bieden op eerdergenoemde uitdagingen, investeert en faciliteert de gemeente waar nodig in de samenleving en in het zelf oplossend vermogen van inwoners en hun omgeving.

Desondanks kan het voor komen dat inwoners tijdelijk of permanent professionele hulp en ondersteuning nodig hebben. Wanneer het voor zichzelf zorgen (even) niet lukt, voorziet de gemeente in een netwerk van ondersteuningsvoorzieningen die passen bij de hulpvraag. De centrale taak van de gemeente is het zorgdragen voor de maatschappelijke ondersteuning. Deze ondersteuning wordt dichtbij, duurzaam, toekomstbestendig, kwalitatief en tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten georganiseerd.

Beleidskader: De Wmo-piramide

Vanuit bovenstaande doelstelling kan het kader waarin we de maatschappelijke ondersteuning inrichten gevisualiseerd worden in de Wmo-piramide. De lagen in deze piramide staan met elkaar in verhouding en vormen de basis waaruit we aan de doelstelling werken.

Het piramide-model is erop gericht om adequaat te bewegen tussen de verschillende ondersteuningsniveaus, oftewel ervoor te zorgen dat snel wordt gehandeld en per situatie de passende ondersteuning wordt ingezet. Voor een goede werking van het op- en afschalen in de piramide is daarom regievoering van groot belang. De door de gemeente georganiseerde toegangsfunctie speelt hierin niet de enige, maar wel een belangrijke rol. Ook is er een cruciale rol weggelegd voor de partners van de gemeente waarmee gezamenlijk moet worden gezorgd voor de passende ondersteuning. Niet het beleid zelf, maar de uitvoering van het beleid staat in dit model voorop.

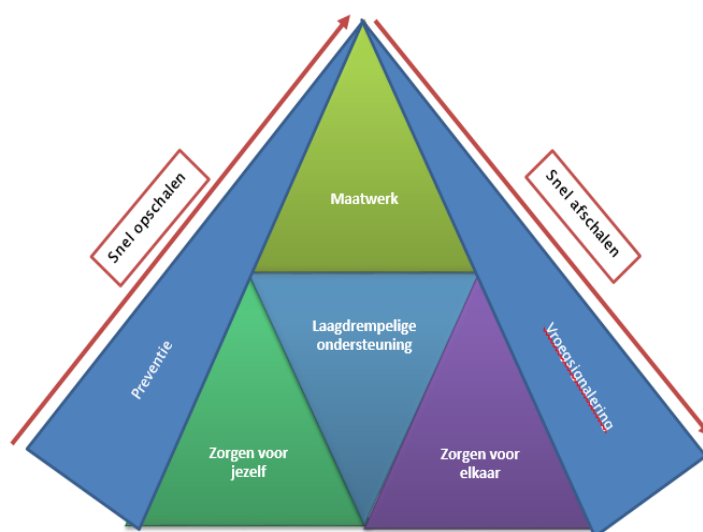
Zorgen voor jezelf en zorgen voor elkaar

Onderaan in de piramide staat een brede, stevige basis van inwoners die dagelijks op eigen kracht hun leven leiden, problemen aanpakken en elkaar helpen. Daarmee wordt duidelijk gesteld dat wij verwachten dat inwoners regie voeren over hun eigen leven, zich inzetten voor elkaar en voor de samenleving. De sociale basis wordt verstevigd door vitale buurten en wijken met verenigingen, vrijwilligers, mantelzorgers en zelfredzame inwoners die zich betrokken voelen bij hun eigen leefomgeving. De gemeente draagt bij aan het in stand houden van deze sociale basis en te faciliteren waar nodig is. Er wordt naar gestreefd om zo veel mogelijk probleemsituaties in de basis te ondervangen.

Laagdrempelige ondersteuning

Wanneer problemen groter worden en hulpvragen niet meer zelf of binnen het eigen netwerk kunnen worden opgelost, zal ondersteuning nodig zijn. Het ondersteuningsniveau schuift dan op naar boven en gaat richting de algemene voorzieningen die voor iedereen vrij toegankelijk zijn en erop gericht zijn om inwoners op een laagdrempelige manier te helpen bij veel voorkomende problematieken. Daarvoor sluiten we zoveel mogelijk aan bij al bestaande voorzieningen. Het voorliggend veld omvat al het georganiseerde, ondersteunende aanbod in onze gemeente dat voor iedereen, zonder een indicatie, toegankelijk is. Hierbij kan gedacht

worden aan inloopvoorzieningen, de huiskamerprojecten, het algemeen maatschappelijk werk en andere lichte vormen van ondersteuning.

Maatwerk

Wanneer deze voorzieningen echter niet volstaan en er van complexere probleemsituaties sprake is, schuift het ondersteuningsniveau naar het smalste deel van de piramide waarin we de

maatwerkvoorzieningen aantreffen. Dit betreft de inzet van professionele en specialistische voorzieningen die alleen toegankelijk zijn op basis van indicatiestelling. Het gaat om alle

voorzieningen, waarvoor de gemeente een beschikking afgeeft. We bieden maatwerk door vertrouwen en ruimte te bieden aan professionals om het probleem samen met de inwoner aan te pakken. Dit betekent ook dat niet elke inwoner dezelfde ondersteuning krijgt, maar dat we kijken naar wat in die specifieke situatie nodig is en of de Wmo daarvoor de juiste ondersteuning is.

Preventie en vroegsignalering

Investeren in preventie en vroegsignalering is een belangrijke voorwaarde om zelfredzaamheid van inwoners te behouden en te versterken. Door te investeren in preventie en vroegsignalering voorkomen we dat inwoners een beroep moeten doen op ondersteuning. We gaan daarbij uit van de principes van Positieve Gezondheid en de Trendbreuk-aanpak. Dit gaat door alle lagen van de piramide heen. Er moet speciale aandacht uitgaan naar het bevorderen van de sociale samenhang, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, de toegankelijkheid van voorzieningen, de diensten en ruimten voor mensen met een beperking, alsmede huiselijk geweld te voorkomen en te bestrijden. De gemeente heeft hierin samen met maatschappelijke partners en zorgaanbieders een gedeelde verantwoordelijkheid. We zetten daarom in op inhoudelijke én financiële samenwerking die we de komende jaren in de opdrachtverlening verder uitbreiden.

Snel op- en afschalen

We zetten in op de mogelijkheid om snel op en af te schalen. Dit betekent dat ondersteuning zo licht en kort als mogelijk, maar ook zo zwaar en lang als nodig wordt ingezet. Telkens kijken we daarbij naar de mogelijkheden van eigen kracht en zorgen voor elkaar. Dit kan betekenen dat er minder professionele ondersteuning nodig is dan aanvankelijk beoogd of gevraagd werd, maar ook dat er in sommige situaties meer nodig is omdat er sprake is van vraagverlegenheid. Dit uiteraard in het belang van de inwoner die de ondersteuning nodig heeft. Daarbij toetsen we ook of voorliggende voorzieningen zoals de Wlz of Zvw aan de orde zijn.

Beleidsvoornemens en speerpunten

De centrale doelstelling is het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van de inwoners, zodat iedereen zo volledig en volwaardig mogelijk kan meedoen aan de Landgraafse samenleving. Deze doelstelling moet via de benadering van het Wmo-piramidemodel worden bereikt. We benoemen daarom per onderdeel van de Wmo-piramide onze beleidsvoornemens om de maatschappelijk ondersteuning in te richten. Daarnaast benoemen we een aantal speerpunten waar bijzondere aandacht naar uit zal gaan.

1. Zorgen voor jezelf en zorgen voor elkaar

Landgraaf heeft de afgelopen periode al veel werk gestoken in het bevorderen van de zelf- en samenredzaamheid, het versterken van netwerksamenwerking en meer saamhorigheid in de buurten en wijken. Deze aanpak continueren we de komende periode. We zetten in op brede toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en locaties. Er zijn in de samenleving diverse

initiatieven die we als gemeente faciliteren en ondersteunen. Zo stimuleren we burgerinitiatieven, vrijwilligerswerk, mantelzorg en de samenwerking tussen verschillende domeinen en organisaties via Landgraaf Verbindt. Verder vervult het verenigingsleven in Landgraaf een belangrijke rol op het gebied van eigen kracht en sociaal netwerk. Deelname aan sport, bewegingsactiviteiten en cultuur kan een bijdrage leveren aan de gezondheid en het vergroten van het sociaal netwerk. De rol van de gemeente is in deze piramidelaag voornamelijk faciliterend en ondersteunend. Daarmee dagen we inwoners uit om zelf met initiatieven en ideeën te komen en geven we invulling aan het “right to challenge”. Samen met inwoners, het maatschappelijk middenveld en professionals werken we aan het verstevigen van zorgen voor jezelf en zorgen voor elkaar.

Wat gaan we doen?

- We blijven investeren in goede contacten met inwoners, buurten en wijken. Zo hebben we oog voor wat er speelt en werken we met een ‘probleemgerichte aanpak’. Dat wil zeggen dat we luisteren naar ervaringen uit de praktijk en we ons baseren op de leefwereld van de inwoners.
- De verbinding verstevigen tussen het sociaal domein en het ruimtelijk beleid (wonen). In de praktijk en de leefwereld van de inwoner komen deze domeinen vaak samen. Met een goede verbinding tussen de domeinen kunnen probleemsituaties snel worden opgelost en zelfs worden voorkomen.
- Het stimuleren van samenwerking tussen initiatieven, verenigingen en organisaties die binnen Landgraaf actief zijn. Dit doen we middels het continueren van Landgraaf Verbindt.
- We blijven burgerinitiatieven stimuleren en bekijken of dit onderdeel kan worden van Landgraaf Verbindt.
- Meer aandacht voor de inzet ervaringsdeskundigen en gesprekken met inwoners en cliënten over wat goed gaat en wat niet (nazorg). Via nazorg hebben we direct contact met inwoners en cliënten.
- We benutten de expertise van en zetten in op één platform van ervaringsdeskundigen, cliënten en adviesorganen dat ons adviseert over de Wmo en het sociaal domein.
- Stimuleren we bewustwording van onze inwoners ten aanzien van de transformatiegedachte.
- Ondersteunen van het verenigingsleven en vrijwilligers bij het organiseren van activiteiten die laagdrempelig toegankelijk zijn. Voor de ondersteuning maken we daarbij zoveel mogelijk gebruik van de Landgraafse infrastructuur van het welzijnswerk en de Combinatiefunctionarissen. Waar nodig wordt professionele ondersteuning ingezet of trainen we vrijwilligers bij bestaande voorzieningen om het inrichten van nieuwe, specifieke voorzieningen te voorkomen.
- Continueren van de aanpak Landgraaf Één tegen eenzaamheid.
- We streven naar het inzetten van gebiedsscans om in te zoomen op de sociale structuur. Daarmee brengen we beter in beeld welke problemen en kansen er voor een gebied zijn. Vanuit deze analyse wordt vervolgens nagedacht over de aanpak en welke voorzieningen kunnen bijdragen aan het verbinden van problemen en kansen. De inzet is om te komen tot praktische oplossingen, zo eenvoudig mogelijk, waarbij vooral de

inwoners en het maatschappelijk veld in dat gebied betrokken is en meewerkt aan de oplossingen.

Speerpunt: Mantelzorgondersteuning

Gemeenten zijn verplicht mantelzorg en vrijwilligerswerk te bevorderen en mantelzorgers en vrijwilligers te ondersteunen. De inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is onmisbaar voor de uitvoering van de Wmo en voorkomt en beperkt de inzet van duurdere professionele ondersteuning. Het vergroot ook de sociale cohesie tussen inwoners. Aan de inzet van mantelzorg is echter ook een risico verbonden. Ze kunnen overbelast raken en dat willen we voorkomen. We zorgen er daarom voor dat mantelzorgers en vrijwilligers zoveel mogelijk ondersteund worden in het uitvoeren van hun taken. De gemeente Landgraaf maakt hiervoor gebruik van het mantelzorgcompliment en het Steunpunt Mantelzorg. De wijze van uitvoering is opgenomen in de nadere regels. Het is belangrijk dat mantelzorgers gewaardeerd worden voor hun inzet en het mantelzorgcompliment is een blijk van deze waardering.

Tot slot is het belangrijk om aandacht te hebben voor jonge mantelzorgers. Het algemene beeld is dat mantelzorgers vaak oudere mensen zijn die zorgen voor een naaste. Landgraaf kent echter ook een groot aantal jonge mantelzorgers, maar deze hebben we nog onvoldoende in beeld. De impact op hun eigen leven nu en in de toekomst is groot en het ondersteunen van deze jonge mantelzorgers vraagt om een vernieuwende aanpak.

Wat gaan we doen?

- Zorgen voor ondersteuning door de inzet van respijtzorg op maat (logeren, dagopvang, begeleiding, hulp bij het huishouden).
- Subsidiëren van het Steunpunt Mantelzorg voor de ondersteuning van mantelzorgers als het gaat om informatie, advies, begeleiding en emotionele steun.
- Continueren van het mantelzorgcompliment.
- We subsidiëren patiëntenorganisaties die aandacht hebben voor de ondersteuning van mantelzorgers.

Speerpunt: Inclusieve samenleving

Inwoners met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking hebben het recht zelfstandig aan de samenleving deel te nemen. Denk aan fysieke toegankelijkheid, sociale toegankelijkheid en toegankelijke informatie en communicatie. In 2016 trad het VN-verdrag "Op weg naar een inclusieve samenleving" in werking. Dit verdrag regelt ook de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. We geven uitvoering aan dit verdrag door in te zetten op een inclusieve samenleving waarin iedere inwoner, ongeacht beperkingen, mee kan doen. Het verdrag raakt alle gemeentelijke beleidsterreinen waarbij er een coördinerende rol is vanuit de Wmo. Het gaat niet alleen om de toegankelijkheid van gebouwen of openbare ruimtes. Ook bijvoorbeeld informatie, sport- en bewegen, vervoer, wonen en onze eigen organisatie dient voor iedereen toegankelijk te zijn. Kortom dient er voldoende aandacht voor deze doelgroep te zijn in Landgraaf.

Wat gaan we doen?

- Werken aan een lokale uitwerking van het VN-verdrag middels een Lokale Inclusie Agenda (LIA).
- Stimuleren van lokale initiatieven die hieraan bijdragen binnen de bestaande (subsidie)mogelijkheden.
- Bundelen en delen van kennis en ervaring van bestaande initiatieven.
- Samen met de Participatiewet werken aan een inclusieve arbeidsmarkt, onderwijs en vrijwilligerswerk.
- Samenwerking met het fysieke domein om toekomst- en levensloopbestendig bouwen te stimuleren. We kiezen voor een integrale benadering van wonen, welzijn en zorg en maken (prestatie)afspraken tussen woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnswerk en gemeente.
- (Prestatie)afspraken over betaalbare en toegankelijke woningen, ook voor bijzondere doelgroepen.
- We creëren bewustwording ten aanzien van inclusie en toegankelijkheid.

2. Laagdrempelige ondersteuning

Binnen het sociaal domein zetten we nóg meer dan voorheen in op de transformatie van ondersteuningsvoorzieningen. We zetten in op innovatie en alternatieve voorzieningen. Naast de preventieve werking is de insteek daarbij om snel op en af te kunnen schalen. Voorzieningen voor kwetsbare inwoners richten we nog meer in met als doel participatie en zelfredzaamheid te vergroten. De welzijnsorganisatie is hierin een belangrijke partner met diensten zoals het algemeen maatschappelijk werk, schuldhulpverlening en opbouwwerk. We zetten in op de doorontwikkeling van inwonersinitiatieven, laagdrempelige en algemene voorzieningen die bijdragen aan het oplossen van (complexe) problemen en het voorkomen van doorstroom naar zwaardere en duurdere ondersteuning. In de afgelopen jaren is geëxperimenteerd met verschillende vormen van algemene voorzieningen zoals de GGZ-inloop, de Wijkpunten, Slot Schaesberg en het Dorpsinlooppunt in Rimburch. De evaluatie van deze voorzieningen liet zien dat veel inwoners op deze manier geholpen werden, maar liet ook zien dat er nog niet voor iedere doelgroep voldoende aanbod is. De samenwerking tussen welzijnswerk, vrijwilligersorganisaties en de zorgaanbieders is in de doorontwikkeling hiervan van wezenlijk belang.

Wat gaan we doen?

- Welzijnswerk en zorgaanbieders ontwikkelen en bieden voorzieningen die dichtbij de inwoners zijn georganiseerd, geschikt zijn voor meerdere doelgroepen en als alternatief dienen voor dure geïndiceerde maatwerkvoorzieningen. Waar nodig worden nieuwe algemene voorzieningen ontwikkeld die aansluiten op het bestaande aanbod.
- Bestaande algemene voorzieningen worden goed gemonitord en waar nodig bijgestuurd. Hiervoor zal structureel overleg plaatsvinden met de partners die uitvoering geven aan algemene voorzieningen.
- De aanwezigheid en toegankelijkheid van door organisaties aangeboden diensten betrekken we bij het bepalen van de ondersteuningsvorm die nodig is, zoals bijvoorbeeld een boodschappendienst of maaltijdservice.

- Inkoop en subsidies faciliteren de transformatie optimaal. Uitgangspunten daarbij zijn: transformatiegerichtheid, innovatief, kwalitatief, kostenbewust, partnerschap en dichtbij de inwoner.
- We stimuleren zoveel mogelijk samenwerking tussen partners en organisaties die actief zijn in het voorliggend veld. Door stevige verbindingen te leggen kan er snel worden doorverwezen of worden op- en afgeschaald in ondersteuning.
- We blijven ‘Hulp op afstand’ bieden. Het bieden van hulp op afstand is een algemene voorziening die wettelijk verplicht is. Deze voorziening heeft als doel dat elke inwoner van Nederland, op elk moment van de dag, telefonisch of elektronisch, anoniem een luisterend oor en advies beschikbaar heeft. Deze voorziening wordt ingevuld door de ‘Luisterlijn’ en wordt sinds 2018 gefinancierd door het Ministerie van VWS. Hulp op afstand wordt daarmee landelijk geregeld.

Speerpunt: Cliëntondersteuning

Als deelnemende gemeente in het Koploperproject Cliëntondersteuning is het versterken van cliëntondersteuning een duidelijk speerpunt. Inwoners laten zich vaak bijstaan door een familielid of bekende. In gevallen waarbij inwoners zich niet kunnen of willen laten bijstaan door een familielid of bekende, is er de mogelijkheid om kosteloos gebruik te maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner. Deze cliëntondersteuner wordt door de gemeente bekostigd en heeft als opdracht om de belangen van de inwoner te behartigen en deze te vertegenwoordigen. De cliëntondersteuning vanuit de Wmo is beschikbaar voor het gehele sociaal domein en andere levensdomeinen. De cliëntondersteuning kan zich richten op het versterken van de positie van de inwoner tijdens het meldings-, aanvraag-, en toekenningsproces. De gemeente subsidieert een aantal (professionele) organisaties voor de cliëntondersteuning. Daarnaast zijn er ook informele- en vrijwilligersorganisaties die cliëntondersteuning bieden, maar nog onderbelicht blijven.

Wat gaan we doen?

- We brengen de mogelijkheid van cliëntondersteuning structureel bij onze inwoners onder de aandacht.
- We werken vanaf 2021 in het kader van het Koploperproject een plan van aanpak uit dat vervolgens door de betrokken partners (een zelfregulerend netwerk) wordt uitgevoerd. Dit moet ertoe leiden dat er toereikend aanbod is, de expertise wordt vergroot en er een zelfregulerend netwerk komt ten dienste van cliëntondersteuning.

3. Maatwerk

Ondanks alle voorliggende voorzieningen is het onvermijdelijk dat een deel van onze inwoners gebruik moet maken van maatwerkvoorzieningen. Het gaat dan meestal om inwoners die huishoudelijke hulp nodig hebben, een vervoersvoorziening, een hulpmiddel of problemen hebben op meerdere leefgebieden. Voor deze kwetsbare inwoners zorgen we voor een dekkend aanbod van maatwerkvoorzieningen, kwalitatief adequaat, tegen zo laag mogelijk (reële) kosten. Uitgangspunt daarbij is dat de inwoner de zorg en ondersteuning krijgt die

nodig is. Zo zwaar als nodig en zo licht als mogelijk, zo lang als nodig en zo kort als mogelijk. De hulpverlening heeft als doel het versterken van de zelfredzaamheid, het bevorderen van de maatschappelijke participatie en het voorkomen van uitval, overlast en zorgafhankelijkheid.

Wat gaan we doen?

- Het inkooptraject voor Wmo-begeleiding heeft geleid tot de gunning aan een samenwerkingscombinatie die in januari 2021 van start gegaan met het bieden van alle Wmo-begeleidingsvormen binnen Landgraaf. We ontwikkelen een partnerschap met het samenwerkingsverband en zullen als gemeente toezien op de uitvoering van de opdracht. Hiervoor worden prestatie indicatoren ontwikkeld waarin zowel kwaliteit van zorg als de financiële beheersbaarheid centraal staan. Ook worden de uitgangspunten in dit beleidsplan hierin meegenomen.
- Bij hulp bij het huishouden zetten we in op het bieden van ondersteuning aan de meest kwetsbare inwoners, het combineren van hulp met begeleiding en bereiden we ons voor op de herinvoering van een inkomensafhankelijke bijdrage door het Rijk.
- Bij de inzet van hulpmiddelen maakt naast het bevorderen van zelfstandig participeren, duurzaamheid en hergebruik van middelen onderdeel uit van de inkoop- en aanbestedingstrajecten.
- We ontwikkelen partnerschap met de organisaties die maatwerkvoorzieningen leveren en zullen aan de ene kant meedenken en vertrouwen bieden, maar aan de andere kant monitoren en erop toezien dat de geleverde diensten en producten tot het gewenste resultaat leiden. Dit doen we door zowel op contractmanagement als op beleidsinhoudelijk vlak structureel in gesprek te blijven.
- We stimuleren de verbindingen tussen verschillende vormen van zorg. Zo kan gedacht worden aan de verbinding tussen zorgaanbieders en het welzijnswerk, maar ook aan de verbinding tussen formele en informele zorg.
- We bieden vervoersvoorzieningen zodat inwoners weer in staat worden gesteld om zich te verplaatsen en zo kunnen deelnemen aan de samenleving. De uitvoering van het doelgroepenvervoer wordt voor Landgraaf gedaan door de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz en de Wensbus. Als gemeente zien we toe op de verantwoording van Omnibuzz en de Wensbus en blijven we ontwikkelingen in het vervoer volgen.

Speerpunt: (Door)Ontwikkeling partnerschap / ketensamenwerking

Samenwerken is essentieel om de transformatie van de Wmo te doen slagen. De hulpvraag van de inwoner en de bijbehorende oplossing beperkt zich niet alleen tot de wet(ten) die de gemeente zelf uitvoert. Samenwerking met partners binnen het sociaal domein is nodig om tot (nieuwe) oplossingen te komen. Deze samenwerking strekt zich ook uit buiten het sociaal domein zoals onderwijs, huisvesting en veiligheid. Het is daarbij belangrijk om te komen tot stevige, resultaatgerichte en langdurige partnerschappen, met gedeelde verantwoordelijkheid om de doelen te bereiken. De gemeente heeft daarbij de regierol, met extra aandacht voor kwetsbare inwoners.

We werken aan samenwerking met buurgemeenten, maatschappelijke organisaties, zorgaanbieders, zorgkantoor en zorgverzekeraars, het onderwijs, woningbouwcorporaties, maatschappelijk middenveld en inwoners. We zetten in op slimme verbindingen en werken

aanvullend op elkaar. We kennen elkaars aanbod en maken hier optimaal gebruik van. Dit betekent dat we zorg en ondersteuning inzetten op het juiste moment, de juiste plek, met de juiste aandacht en het juiste resultaat.

Wat gaan we doen?

- Verbeteren samenwerking tussen het sociaal, medisch, zorg- en veiligheidsdomein
- Inzetten op samenwerking, afstemming en verbinding met: zorgkantoor, zorgverzekeraars, participatie, jeugddomein, arbeid en onderwijs, huisartsen en woningmarkt.
- Inkoop- en subsidies faciliteren de transformatie optimaal. Uitgangspunten daarbij zijn: transformatiegericht, innovatie, kwalitatief, kostenbewust, partnerschap en dichtbij de inwoner.
- Invulling geven aan de aanpak van meervoudige problematiek, vooruitlopend op de wetsinvoering van de Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein (WAMS) in 2023/2024 starten we een pilot, waarbij we de ervaringen van de 50-gezinnen aanpak en het landelijk programma maatwerk in het sociaal domein benutten.

Speerpunt: Overgang 18-/18+

De doelgroep jongeren op weg naar volwassenheid krijgt te maken met een overgang van de Jeugdwet naar de Wmo. Dat brengt specifieke knelpunten met zich mee. De wetgeving zorgt voor een harde scheiding tussen jeugdhulp en vervolghulp, omdat jongeren met 18 jaar volwassen zijn en er alleen onder bepaalde condities verlengde jeugdhulp tot 23 jaar mag worden geboden. Kwetsbare jongeren lopen hiermee risico. Een risico dat zij uit beeld verdwijnen om vervolgens (jaren) later bij de toegang Wmo aan te kloppen met problemen. Om deze jongeren meer te ondersteunen is een gezamenlijke aanpak nodig op de leefgebieden, onderwijs, werk, inkomen, zorg, veiligheid en wonen.

Dit betekent dat we interne werkprocessen optimaal vormgeven bij de leefwereld en het netwerk van de jongere. Waarmee de overgang van de ‘beschermende’ Jeugdwet naar de ‘vraaggerichte’ Wmo en Participatiewet stevig vorm krijgt.

Wat gaan we doen?

- We bevorderen de samenwerking tussen het toegangsteam Jeugd en het toegangsteam Wmo en zetten in op afstemming en het benutten van elkaars expertise en capaciteit;
- We bevorderen de samenwerking tussen de gecontracteerde zorgaanbieders voor Jeugd en Wmo en leggen deze vast als verplichting bij (nieuwe) inkoop;
- We volgen de Parkstadpilot Jongerenregisseur en indien bewezen succesvol, wordt deze ook lokaal geïmplementeerd.

Speerpunt: Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De gemeenteraad heeft in 2018 de regiovisie opvang- en beschermd wonen Parkstad vastgesteld als voorbereiding op de (door)decentralisatie van beschermd wonen (en maatschappelijke opvang) naar de gemeenten. Naar verwachting ontvangen per 1 januari 2024 alle gemeenten zelf de middelen voor beschermd wonen door middel van een ingroeimodel

van 10 jaar. De decentralisatie van de maatschappelijke opvang is vooralsnog uitgesteld. Dit betekent echter niet dat we daarin geen taak hebben. Samen met de centrumgemeente (Heerlen) willen we werk maken van de transitie en transformatie van beide voorzieningen en daarmee invulling geven aan de regiovisie.

Daarbij zijn er taken die we (sub)regionaal blijven organiseren, maar ook lokaal. Het is een grootschalig beleidsontwikkelings-, inrichtings-, en implementatietraject rondom zeer kwetsbare, soms overlast gevende inwoners, met grote impact op onder andere de omgeving, huisvesting, financiën, inkoop, toegang en bedrijfsvoering. Er is echter nog veel onduidelijkheid en onzekerheid ten aanzien van een aantal cruciale aspecten die samenhangen met het overhevelen van de taken, zowel op financieel als inhoudelijk en organisatorisch niveau.

Wat gaan we doen?

- We regelen alle aspecten die nodig zijn voor het uitvoeren van deze taken, zodat dak- en thuisloze inwoners en inwoners die toezicht nodig hebben bij het wonen, met inzet van ondersteuning toegroeien naar zo maximaal mogelijk meedoen in de Landgraafse samenleving.
- We werken aan de afbouw van grootschalige voorzieningen en het realiseren van opvang en beschermd wonen, zo kleinschalig en gewoon mogelijk in de wijk.
- We geven invulling aan de regiovisie, uitvoeringsagenda en bouwstenennotitie zoals deze eerder zijn vastgesteld.
- We kopen Parkstad breed een dekkend, kwalitatief regionaal aanbod in tegen acceptabele kosten.

Speerpunt: Inrichting van het Wmo-toezicht

Met de invoering van de Wmo 2015 heeft de gemeente ook een wettelijke toezichtfunctie gekregen. Deze toezichtfunctie kan een gemeente veel inzicht geven in het functioneren van het lokale sociaal domein. Inzicht dat helpt om beleid verder aan te scherpen, aanbieders te stimuleren continu te werken aan kwaliteit en uiteindelijk de ondersteuning en zorg voor inwoners te verbeteren. Daarnaast helpt een professionele toezichtfunctie bij de grip op rechtmatigheid, de kwaliteit maar ook de kosten binnen de uitvoering van de Wmo.

Binnen Wmo-toezicht zijn er twee onderdelen te onderscheiden, namelijk toezicht op naleving van de kwaliteitseisen en toezicht op rechtmatigheid en fraudebestrijding. Het kwaliteitstoezicht is momenteel belegd bij de GGD Zuid-Limburg en het rechtmatigheidstoezicht bij ISD BOL.

Toezicht en handhaving kent daarnaast twee aanvliegroutes: reactief en proactief toezicht. Reactief toezicht vindt achteraf plaats, naar aanleiding van (calamiteiten)meldingen. Proactief toezicht vindt plaats op basis van vooraf vastgestelde prioriteiten, thema's of risico's. Deze kunnen worden opgesteld in overleg met contractmanagement, consultants en beleidsmedewerkers. Ook signalen van inwoners of zorgaanbieders kunnen onderwerp van proactief toezicht zijn.

Wat gaan we doen?

- We gaan de huidige vorm van toezicht doorontwikkelen en professionaliseren. Het reactieve toezicht zal worden aangevuld met een meer proactieve vorm van toezicht.
- We werken regionaal samen met andere gemeenten om het toezicht te ontwikkelen. Zorgaanbieders zijn vaak regionaal actief waardoor het van belang is een eenduidige aanpak te hebben en signalen snel gedeeld worden. Ook heeft samenwerking het voordeel dat dit meer slagkracht geeft.

Speerpunt: Doorontwikkeling van de toegang

De drie decentralisaties (Wmo, Participatiewet en Jeugdwet) kennen elk hun eigen dynamiek en hebben zich de afgelopen jaren steeds meer los van elkaar ontwikkeld. Dat geldt ook voor de toegang van de voorzieningen die bij elke wet horen. In de praktijk dient er echter wel (meer) aandacht te zijn voor domein overstijgende hulpvragen en samenwerking op uitvoeringsniveau. Daarom zijn voor de toegang een aantal kernwaarden van belang:

- Er wordt goed samengewerkt met partners en professionals in het veld;
- De focus ligt op de zelfregie van de inwoner;
- Bejegening vanuit een open houding, maatwerk en meedenken. De vraag van de inwoner staat centraal en er wordt breed gekeken naar de mogelijkheden;
- Oplossingen zijn integraal als dat nodig is en de inwoner verder helpt in zijn ontwikkeling. Er is bewegingsvrijheid in regels, budgetten en het betrekken van expertise;
- Er wordt op- en afgeschaald als dat nodig of mogelijk is. Maatwerk zetten we zo kort als mogelijk en zo lang als nodig in.
- We zetten meer in op het inzetten van voorliggende voorzieningen en algemene voorzieningen;
- We dringen administratieve processen zoveel mogelijk terug;
- Waar wenselijk werken we aan de integratie van intake en hulpverlening.

Sinds 2020 verloopt de toegang tot geïndiceerde zorg via één team Wmo, op één plek. Dit betekent niet dat het laagdrempelig en outreachend werken is losgelaten. De effectiviteit van de toegang begint met een goede basis van diagnose en deskundigheid aan de voorkant. De inzet van specialisten die cliënten van melding tot beschikking helpen. Zo min mogelijk overdrachtsmomenten en inzet op nazorg en monitoring is het uitgangspunt.

Wat gaan we doen?

- Er wordt structureel en constructief samengewerkt tussen beleid en de uitvoering. Deze zijn van elkaar afhankelijk en versterken elkaar.
- Het onderzoeksrapport 'Less is more' heeft draaiknoppen en maatregelen met betrekking tot de uitvoering opgeleverd. Deze worden nader uitgewerkt om tot doorontwikkeling te komen.
- De focusbijeenkomst met alle betrokken medewerkers wordt gebruikt als input voor de transformatie binnen de Wmo in 2023 en 2024 met het transformatieplan, waarin

wordt gestart met een herijking van de Wmo en de bijbehorende uitvoeringsregels. Hierbij blijft spreekwoordelijk de winkel tijdens de verbouwing open.

4. Preventie- en vroegsignalering

Investeren in preventie is de sleutel om (toename van) problematiek te voorkomen. Door te blijven investeren in preventie is het uiteindelijk voor minder inwoners nodig om gebruik te moeten maken van (maatwerk)voorzieningen en dure gespecialiseerde hulp. Daarvoor is het tevens nodig om aandacht te hebben voor vroegsignalering zodat we problemen in een vroegtijdig stadium herkennen en daarop direct passende ondersteuning kunnen inzetten. Data, outreachend werken, het maatschappelijk middenveld en het welzijnswerk spelen hierin een belangrijke rol. Zij zien probleemsituaties vaak het eerst en kunnen door snel te schakelen verergering voorkomen.

In Landgraaf hebben we al een breed aanbod van preventieve activiteiten en voorzieningen. Soms ter vervanging van een indicatie, maar ook ter voorkoming van bijvoorbeeld eenzaamheid. We hebben veel geïnvesteerd in het opzetten van voorzieningen, maar er is nog steeds sprake van een grote sociale problematiek en een stijging van meldingen en hulpvragen. We blijven werk maken van het voorkomen van (verergering van) problematiek en het vroegtijdig ondersteunen van inwoners. Dit moet er verder toe leiden dat inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht kunnen meedoen en tegelijkertijd de uitgaven voor dure gespecialiseerde hulp beheersbaar blijven en waar mogelijk zelfs afnemen.

Wat gaan we doen?

- Verbeteren van preventie en vroegsignalering door deze direct te organiseren bij de vindplaatsen van inwoners die ondersteuning nodig hebben.
- Samenwerken Jeugd, Participatie, Onderwijs, Armoede, Gezondheid, Wonen en Veiligheid.
- De samenwerking tussen zorgorganisaties onderling stimuleren, maar ook de samenwerking tussen zorgaanbieders en andere ketenpartners in Landgraaf zoals het welzijnswerk, huisartsenpraktijken en voorliggende voorzieningen. Door deze samenwerkingen ontstaan korte lijnen en daardoor kan er snel worden doorverwezen wanneer nodig.
- Inzet en bevorderen van werken volgens het principe van Positieve Gezondheid;
- Benutten van de landelijk opgedane ervaringen met Welzijn op recept.
- We blijven duidelijk, open en helder communiceren zodat:
 - o Inwoners weten wat er van hen en van de gemeente wordt verwacht;
 - o Inwoners weten waar ze terecht kunnen met vragen en problemen;
 - o Inwoners hun vragen en problemen tijdig kenbaar maken.

Monitoring van het beleidsplan

Het is belangrijk om goed overzicht en grip te houden op de uitvoering van taken binnen de Wmo. Daarvoor maken we gebruik van kwantitatieve informatie (cijfers) en kwalitatieve

informatie (ervaringen), het verhaal achter de cijfers. Het monitoren van strategische beleidskeuzes is vanwege de reikwijdte en complexiteit een lastige opgave. Bij het meten van effecten op hoge schaal bestaat er een groot risico dat niet effectief wordt gemeten wat in de praktijk gebeurt en er daardoor een verkeerd beeld ontstaat van wat zich in de werkelijkheid afspeelt. Daarnaast staat de leefwereld van de inwoner centraal en is de beleving van deze de belangrijkste graadmeter voor de effectiviteit van het beleid.

Om toch effectief te monitoren zullen daarom per onderwerp, ondersteuningsvorm of deelgebied binnen de Wmo evaluaties plaatsvinden waarbij verschillende perspectieven worden betrokken. Zo zal bij de inkoop voor de geïndiceerde zorg worden ingezet op het contractmanagement en worden vooraf duidelijke afspraken gemaakt over bijvoorbeeld het effect van de dienstverlening. Om het perspectief van de inwoner die gebruik maakt van ondersteuning een belangrijke positie te geven, zal het continue cliëntervaringsonderzoek een belangrijk middel zijn. Binnen de gemeente zullen daarnaast kwantitatieve gegevens worden verzameld en zal nazorg een grotere rol krijgen om tot op cliëntniveau te kunnen monitoren. Al deze evaluaties, ervaringen en de beschikbare kwantitatieve gegevens zullen uiteindelijk gebundeld worden ter evaluatie van dit beleidsplan.

Om de effecten van ons beleid zichtbaar te maken en periodiek te kunnen monitoren gebruiken we prestatie-indicatoren en effect indicatoren. De prestatie-indicatoren geven aan in welke mate wij er in slagen onze missie te realiseren. Een prestatie- of effectindicator die slecht scoort vormt aanleiding om ons beleid en/of onze afspraken met betrokken instellingen aan te passen.

De effecten van ons beleid zullen op lange termijn specifiek merkbaar worden door het (jaarlijks) meten van onze effectindicatoren. De effect indicatoren zijn:

- Het percentage van de bevolking (18+) dat actief is als vrijwilliger in het brede sociale domein. In 2020 was dit slechts 18%. Gezien ons motto “zorgen voor jezelf en zorgen voor elkaar”, ligt onze ambitie voor 2028 redelijk hoog, namelijk op 35%. Naar onze mening is het realistisch dat het aantal vrijwilligers in 2028 verdubbeld is, gezien de vergrijzing en gezien het feit dat er steeds meer wordt ingezet op het benutten van het informele netwerk.
- Het percentage van de bevolking (18+) dat in de afgelopen 12 maanden mantelzorg heeft gegeven. In 2020 was dit 22%. Vanwege bovengenoemde reden ligt onze ambitie bij 25%. Dat betekent dat een kwart van de bevolking in de afgelopen 12 maanden actief moet zijn geweest als mantelzorger.
- Het percentage van de jongeren (19-) dat mantelzorg geeft. In 2019 was dit 15,7%. Het Limburgs gemiddelde voor jongeren die mantelzorg verlenen ligt rond de 5%. Het is goed dat jongeren mantelzorg verlenen, zolang hier voldoende aandacht aan wordt geschonken en zij niet overbelast raken. Dit in overweging nemende is onze ambitie dat dit percentage in 2028 gelijk blijft.
- Het percentage van de bevolking (18+) met een hoge emotionele/sociale eenzaamheidsscore. Mede door ons uitvoeringsplan “Eén tegen eenzaamheid” zou dit percentage in 2028 gezakt moeten zijn van 51% naar 45%.
- Het percentage inwoners dat voldoende zelfredzaam is (mensen met een score van

7,5 of hoger voor zelfredzaamheid). In 2019 was dit 79% van de inwoners. Onze ambitie is dat 85% van de inwoners in 2028 voldoende zelfredzaam is.

- Het percentage Wmo-aanvragers dat wist gebruik te kunnen maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner. Zoals eerder aangegeven is onafhankelijke cliëntondersteuning een aandachtspunt en dient hier zichtbare vooruitgang in te komen. Vandaar dat dit percentage in 2028 flink gestegen moet zijn van 30% (in 2021) naar 50%.
- Het percentage Wmo-aanvragers dat aangeeft zich beter te kunnen redden door de ondersteuning die zij krijgen. Dit percentage ligt al redelijk hoog, namelijk op 86%, echter zou dit percentage idealiter gestegen zijn naar 90% in 2028.

De prestatie-indicatoren geven, in tegenstelling tot de effect indicatoren, op korte termijn inzicht in onze prestaties en kenmerken zich doordat ze duidelijk en goed meetbaar zijn.

De prestatie-indicatoren zijn:

- Het aantal burgerinitiatieven waaraan een subsidie is toegekend
- Het aantal inwoners met hulp bij het huishouden
- Het aantal inwoners met Wmo-begeleiding
- Het aantal inwoners met een hulpmiddel
- Het aantal inwoners met een vervoersvoorziening
- Het aantal inwoners waaraan een woningaanpassing is toegekend
- Het percentage Wmo-aanvragers dat de kwaliteit van de ondersteuning die ze krijgen goed vinden
- Het aantal inwoners dat zich heeft gemeld bij het steunpunt mantelzorg
- Het aantal Wmo-aanvragers dat binnen de wettelijke termijn is afgehandeld

De norm voor bovengenoemde prestatie-indicatoren is te bepalen aan de hand van een nulmeting, met uitzondering van het percentage Wmo-aanvragers dat de kwaliteit van de ondersteuning die ze krijgen goed vinden. Bij deze indicator is de norm minimaal 85%. Na de nulmeting kan door periodieke monitoring zichtbaar worden gemaakt welke ontwikkelingen de uitvoering van de Wmo in Landgraaf doormaakt.